

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3620201178
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3620201178.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci manžela: L.. M. A., trvale bytom R. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Edit Balážiková s.r.o., so sídlom Jesenského 231/5, Partizánske, IČO: 47 239 948, a manželky: L. A., rod. U., trvale bytom R. XXX, o rozvod manželstva, o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 25. novembra 2020, č.k. 2Pc/12/2020-38, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie manželstvo účastníkov konania rozviedol. Rozhodoval na základe návrhu manžela, ktorý sa domáhal rozvodu manželstva, lebo mal za to, že manželstvo funguje iba formálne, takmer 5 rokov spolu s manželkou nehospodária a intímne spolu nežijú. Manžel nadviazal novú známosť, pričom sa im narodilo dieťa. Manželstvo považoval za trvalo rozvrátené. Súd uviedol, že manželka sa k návrhu nevyjadrila, návrh na predvolanie na pojednávanie jej bol riadne a včas doručený, na pojednávanie sa bez ospravedlnenia nedostavila. Súd tak konal v jej neprítomnosti podľa § 180 CSP. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené a trvalo rozvrátené, manželstvo nemôže ďalej plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia. Manžel podal návrh na rozvod v čase, keď už boli s manželkou dlhodobo odlúčení, nehospodárili spolu. Ich vzťah už dlhodobo nenapĺňa žiadnu z funkcií manželstva. Manžel nadviazal pomer so súčasnou partnerkou, pričom so spoločným dieťaťom z ich vzťahu tvoria rodinu, teda práve ten obsah, ktorý chýba formálne existujúcemu manželského zväzku s manželkou. Manželka sa na súdne pojednávanie nedostavil a nevyužila ani možnosť sa k návrhu na rozvod manželstva vyjadriť písomne, súd si jej postoj k trvaniu manželstva vyvodil z procesnej pasivity. To bol aj dôvod, prečo súd upustil od jej výsluchu a odročenia pojednávania za týmto účelom. Za týchto skutočností súd dospel k záveru, že podmienky na rozvod manželstva podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine sú naplnené, a preto manželstvo manželov rozviedol.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podala odvolanie manželka. Namietala, že sa chcela zúčastniť pojednávania, ale zdravotné dôvody spočívajúce v podozrení na ochorenie COVID-19 jej účasť znemožňovali. Preto požiadala súd prvej inštancie najprv telefonicky a následne aj písomne o ospravedlnenie neprítomnosti na pojednávaní a tiež o odročenie pojednávania. Nie je pravdou konštatovanie súdu, že na pojednávanie sa bez ospravedlnenia nedostavila. Práve naopak, z pojednávania sa ospravedlnila a zároveň požiadala o odročenie termínu pojednávania. Nikdy nedala súhlas, aby sa pojednávalo v jej neprítomnosti. Bola presvedčená, že súd pojednávanie odročí a že jej príde upovedomenie o novom termíne pojednávania. Miesto toho jej však bol doručený rozsudok, ktorý musí napadnúť odvolaním. Ak by ju súd kontaktoval, že pojednávanie neodročí, zrejme by bola nútená obratom splnomocniť nejakého právneho zástupcu na zastupovanie. Postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Bolo jej znemožnené uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Dodala, že s rozvodom manželstva nesúhlasí. Správanie manžela považuje za poblúznenie a verí, že manželstvo sa dá zachrániť. Súhlasila by aj s

účasťou v psychologickvej poradni. Odvolací súd žiadala, aby napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh na rozvod manželstva zamietne v celom rozsahu, alebo aby napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. K podanému odvolaniu pripojila a aj doklad o ospravedlnení jej neúčasti na pojednávaní a o žiadosti o jeho odročenie spolu dokladom o dočasnej pracovnej neschopnosti.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril manžel prostredníctvom svojho právneho zástupcu. S argumentáciou manželky nesúhlasil. Uviedol, že z listín predložených manželkou vyplýva, že poslala žiadosť o odročenie pojednávania na nesprávnu e-mailovú adresu súdu prvej inštancie, čím nebola jej žiadosť súdu nikdy doručená. Postup súdu prvej inštancie, ktorý pojednával v neprítomnosti manželky, považoval za správny. V ďalšej časti odvolania zotrval na svojej požiadavke rozviesť manželstvo. Na tomto základe žiadal odvolací súd o potvrdenie napadnutého rozhodnutia.

4. V replike sa manželka argumentačne pridržiala podaného odvolania.

5. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 CSP zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03 a IV. ÚS 252/04).

8. O porušení práva na spravodlivý proces pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé.

9. Všeobecné súdy v občianskom (civilnom) súdnom konaní nemajú poskytovať formálny či formalistický výklad a aplikáciu práva, ale taký výklad a aplikáciu práva, ktorý je materiálnoú ochranou zákonnosti, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.2.2012, sp. zn. 1 Cdo 48/2010).

10. V prejednávanej príhode bola manželka riadne predvolaná na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 25.11.2020. K odvolaniu manželka pripojila dôkaz o tom, že dňa 23.11.2020 sa obrátila na súd prvej inštancie so žiadosťou o odročenie pojednávania z dôvodu svojho nepriaznivého zdravotného stavu. K tejto žiadosti pripojila i potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti. Túto žiadosť manželka učinila prostredníctvom e-mailu. Z nej však plynie, že e-mail adresovala na nesprávnu e-mailovú adresu súdu prvej inštancie. Miesto správne uvedenej e-mailovej adresy súdu prvej inštancie podatelnaOSPE@justice.sk <mailto:podatelnaOSPE@justice.sk> uviedla manželka adresu prijímateľa e-mailu ako podatelnaOSP@justice.sk <mailto:podatelnaOSP@justice.sk>. To spôsobilo, že súdu prvej inštancie žiadosť manželky nebola doručená. Súd prvej inštancie preto nekonal nesprávne v neprítomnosti manželky.

11. Podľa odvolacieho súdu za uvedených okolností je však potrebné na takúto žiadosť o odročenie pojednávania prihliadnúť. Ak by zostala nepovšimnutá, hoci vinou samotnej manželky tým, že uviedla

nesprávnu e-mailovú adresu súdu prvej inštancie, podľa odvolacieho súdu by sa jednalo o prílišný formalizmus. Je nutné pri tomto hodnotení vziať na zreteľ, že pri posudzovaní návrhu na rozvod manželstva (§ 23 Zákona o rodine) je dôležitý postoj i druhého, návrh na rozvod nepodajúceho, manžela. I z neho sa zisťujú predpoklady rozhodujúce pre rozvod manželstva (§ 23 Zákona o rodine). Rozvod manželstva je v živote závažná udalosť, pričom v konaní o rozvod manželstva (ako i v každom inom súdnom konaní) musí mať účastník zachované právo na spravodlivý proces, ktoré zahŕňa v sebe i možnosť vyjadriť sa k návrhu, dôkazom a tvrdeniam protistrany a ovplyvniť svojimi argumentami a dôkazmi výsledok konania. Vôľu zúčastniť sa nariadeného pojednávania manželka v konaní pred súdom prvej inštancie mala. S rozvodom vyjadrila nesúhlas. Preto je dôvodné, hoci nie vinou súdu prvej inštancie, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a v ďalšom konaní pred súdom prvej inštancie vypočúť i manželku.

12. Pre úplnosť je však nutné dodať, že takéto pochybenia zo strany účastníkov konania nemusia byť v budúcnosti súdom akceptované na ich prospech. Opakované zanedbanie si svojich procesných povinností môže viesť v neprospech účastníka konania.

13. Uvedené je preto dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia a na vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie podľa § 389 písm. b) CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP.

14. Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodoval, keďže rozhodne o náhrade trov konania súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).